

NORDIC HPTH ORGANISATION, är en intresseorganisation för patienter med sjukdomen Hypoparathyreoidism (HPTH), och deras anhöriga. Intresserad sjukvårdspersonal kan också bli medlemmar.

ORGANISATIONEN VERKAR FÖR ATT:

- Främja medlemmarnas intresse genom att ge råd och information om sjukdomen.
- Öka kunskapen och förståelsen för sjukdomen.
- Försöka förbättra behandling och vård.
- Skapa kontakt mellan människor som har denna sällsynta sjukdom.
- Främja och följa forskningen på området.
- Samarbeta med HPTH-organisationer i andra länder.

NORDIC HPTH ORGANISATION är medlem i Eurordis (European Organisation for Rare Diseases), Sällsynta. Diagnoser i Sverige och Center for Små Handicapgrupper (CSH) i Danmark. Vi är godkända för att söka fondmedel hos "ExtraStiftelsen Helse och Rehabilitering" i Norge.

Member of
EURORDIS

Læresenteret
Oslo universitetssykehus, Ullevål

**HELSE OG
REHABILITERING**

Sällsynta diagnoser

Denna broschyr har fått ekonomiskt stöd från Helsedirektoratet i Norge.

MEDLEMSKAP I NORDIC HPTH ORGANISATION:

Skickas till: **Nordic HPTH Organisation, Gamle Konglungvei 1A, 1392 Vettre.**

Du kan också ansöka om medlemskap till föreningen, via vår hemsida: www.hpth.no

Namn: _____

Adress: _____

Postnr./Ort: _____

Land: _____

Telefon: _____

Org. nr: NO 988 978 787

Hypo parathyreoidism

www.hpth.no

Hypoparathyreoidism

Hypoparathyreoidism betyder nedsatt/upphävd funktion av bisköldkörtlarna (parathyreoidea). **Sjukdomen är INTE relaterad till thyreoidea (sköldkörteln) (hög/låg ämnesomsättning).**

Bisköldkörtlarnas funktion är att producera parathyreoideahormon (PTH). Hormonet har flera funktioner i kroppen.

PTH utövar sin effekt på målceller via bindning till receptorer i cellmembranen. Denna bindning modulerar så kallade G proteiner och påverkar många olika processer inne i cellen, ända in till cellkärnan.

Hormonets **viktigaste** funktion är att reglera kalcium- och fosfatkoncentrationen i blodet samt inne i kroppens celler.

Normal mängd av elektrolyten kalcium i blodet är livsviktigt för många processer i kroppen:

1. Muskelkontraktioner
2. Nervfunktion
3. Neuromuskulära kontraktioner
4. Hjärtats kontraktioner
5. Blodets koagulation
6. Hormon och neurotransmittor frigörelse
7. Benuppbyggnad

Kalcium i blodet regleras därför normalt sett inom ett mycket snävt

normalområde med en individuell variation på max 2%. Vid hypoparathyreoidism är den intra-individuella variationen för stor.

PTH-brist minskar frisättningen av kalcium från skelettet och ökar kalciumförlusterna från njurarna. PTH-brist hämmar bildningen av aktivt D-vitamin (som är ett hormon), vilket hämmar tarmens upptag av kalcium från maten.

Det aktiva vitamin D, som ges som behandling av sjukdomen idag, kompenserar inte för alla negativa effekter av parathyreoideahormonbrist.

Nedsatt funktion av bisköldkörtlarna medför, som huvudsymtom, nedsatt koncentration av kalk (kalcium) och förhöjd koncentration av fosfat i blodet. Magnesiumbrist är också ett vanligt symtom.

Symtom: I de svåraste fallen av lågt kalcium, kan det uppstå livshotande muskelkramper i hela kroppen. Mycket låg kalciumnivå kan också medföra förlängd QT-tid i hjärtat, hypotension och hjärtsvikt.

Symtom på kronisk hypoparathyreoidism är tendens till muskelspasmer i händer och fötter. Känselnedsättning och stickningar kring munnen och fingrar, tår och ben. Svullna och smärtande fötter. Vidare kan symtomen också vara trötthet och konfusion. Extrapiramidala symptom (som vid Parkinson) kan utvecklas över tid och beror på förkalkningar i hjärnan. Förkalkningar i njurarna och även på andra ställen kan utvecklas, samt katarakt (grå starr). Smärtor som vid polyneuropati förekommer också. Smärtor i skelett och svaghet/smärtor i muskler är vanliga. Muskelsmärtna ökar vid aktivitet.

Hypoparathyreoidism kan vara medfött eller förvärvat, och det finns många olika orsaker, varav några nämns här:

MEDFÖDDA:

Idiopatisk hypoparathyreoidism betyder att man inte kan påvisa orsaken till den nedsatta funktionen.

Isolerad hypoparathyreoidism kan uppträda sporadiskt. Det finns också familjära former där till exempel flera syskon eller generationer i samma familj har hypoparathyreoidism.

Di George syndrom är en sjukdom där anlag för bisköldkörtlarna saknas. Sjukdomen **APS 1** representeras också med hypoparathyreoidism. I bägge fall finns också andra manifestationer.

Vid **Pseudohypoparathyreoidism, också kallat Albrights hereditära osteodystrofi** är bildningen av PTH i bisköldkörtlarna intakt, men skelett och njurar förmår inte svara på hormonet.

FÖRVÄRVADE:

Hypoparathyreoidism efter skada. Då de fyra bisköldkörtlarna är mycket små och är placerade precis bakom sköldkörteln, kan operation i området leda till att dessa små körtlar skadas eller förloras. Strålbehandling av halsregionen kan också vara en orsak.

Autoimmun hypoparathyreoidism. Kroppens immunsystem kan av okänd orsak producera antikroppar mot körtelevnaden (autoimmunitet), så att de hormonproducerande cellerna långsamt förstörs.

Broschyren är redigerad och kvalitetssäkrad av Professor Erik Fink Eriksen Endokrinologiska kliniken Oslo Universitetssjukhus, Aker. Norge/Norway.